

Matti Luostarinen

Härän ja Omikron vuosi - Bull and Omicron Year

Cluster Articles 2021, part 1

Härän ja Omikron vuosi, Bull and Omicron Year

Cluster Articles 2021, part 1

Härän ja Omikron vuosi, Bull and Omicron Year

Cluster Articles 2021, part 1

@Matti Luostarinen

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-6270-7

www.clusterart.org

Kansi: Matti Luostarinen

Toimitus ja taitto: Outi Huhtala

Alkusanat

Vuosi 2021 on kiinalaisessa kalenterissa jääräpäisten ja joustamattomien härkien aikaa. Tosin on tässä merkissä syntyvien joukossa myös tunnollisia ja rehelliseksi myöhemmin havaittavia aikuisia. Niinpä heitä arvostetaan työpaikalla ja ystäväpiirissä. Härän merkissä syntyneillä kaikella on paikka ja tarkoitus eikä kaavoja tulisi rikkoa. Onneksi ovat lisäksi kilttejä ja lempeitäkin. Kun härkä on päätöksensä tehnyt ja polkunsä valinnut sitä on turha lähteä muualle maanittelemään.

Omikron on taas kreikkalaiseen ajatteluun liittyvä ja härän tapaan ovat hekin lukuineen ja merkintöineen loogisia, hyviä suunnittelemaan ja pitämään kiinni päämäärästään virukseksi piiloutuen. Vaikea omikronin kanssa on neuvotella ja silloin avuksi on haettava tieteestä viimeisimmät keinot, faktorit, klusterit ja algoritmit. Niinpä vuoden 2021 aikana kirjoittamani muistelmat, täyttäessäni 70-vuotta, muuttuivat matkalla päivittäin kirjoitettaviksi esseiksi, blogeiksi ja lopulta tilastollisin menetelmin käsiteltäviksi piileviksi menneen maailmani havainnoiksi, joista saattoi koota tietokoneen avustamana algoritmien kaltaisia ja jo Eukleideen tuntemia loogisia päätelmiä.

Näin syntyi yli 2000 sivua käsittävä ja jo aiemmista töistäni tuttu asympotoottisesti vapaa tila tuottaa sellaista tekstiä, jonka julkaisuna on käytetty juuri näistä käsitteistä, cluster art and articles, syntyvää ohjelmakieltämme. Aiemmin mukana oli myös värien ja musiikin mukanaan tuomaa klusteritaidettakin klusteriartikkeleiden rinnalla. Taide on se, joka ohjaa myös tiedettämme. Luonto on sellaisenaan taideteoksista täydellisin. Tiede osana tätä taidetta on alkujaan filosofinen ilmiö lukusine fragmentteineen myös ihmistieteenä (human science).

Kohdallani tiedeyliopistoni Oulussa on maininnut minun suorittaneen filosofian tohtorin (PhD) tutkinnon vuonna 1982, joka myöhemmin vaihtui tai täydentyi luonnontieteillä. Turun yliopisto, Oulua iäkkäämpi ja alkujaan juuriltaan maineikas, kertoo taas minun suorittaneen valtiotieteellisessä ja myöhemmin yhteiskuntatieteelliseksi muuttuneessa niin ikään tohtorin arvon ihmistieteissä sosiologia pääaineena (ScD) vuonna 2004.

Dosentin arvon olen saanut tämän jälkeen, josta dosenttiliitto käyttää professori nimeä välttääkseen maailmalla sekaannuksia. Nimikirjallani mainitaan toki myös professorin pätevyksiä seitsemään eri kertaan. Samalla tohtorin arvo on vaihtunut kahdesta kolmanteen D.Arts tai Art.D asuun. Doctor of Arts kolmantena tutkintonani tulee latinan sanoista atium doctor. Sillä tarkoitetaan korkeimman tason akateemista tutkintoa mutta joskus myös kunniatohtorin arvoa.

Tällöin siihen lisätään myös nimitys honoris causa. Joskus sitä kutsutaan myös opetus-tohtorin tutkinnoksi ja silloin se edellyttää myös teoreettista ja käytännön koulutusta pedagogiikassa. Tutkinnoissa on kuitenkin kansallisia ja kulttuurisia vaihteluja ja se muistuttaa ilmiönä virusten tapaa pyrkiä muuntautumaan ja menestymään myös uudessa ympäristössä.

Suomessa taiteiden tohtorin tutkinto on Taideteollisen korkeakoulun ylin oppiarvo ja Yhdysvalloissa taiteiden tohtorin nimitystä esitti ensimmäisenä vuonna 1932 Wallance Aftwood, silloinen Clarkin yliopiston presidentti. D.A. tuli käyttöön vuonna 1967 Carnegie Mellon yliopiston toimesta aineyhdistelmällä matematiikka, historia, englantia ja kuvaamataiteet. Ensimmäisen taiteiden tohtorin arvon yliopisto myönsi vuonna 1968 Donald H. Tarantolle matematiikan alalta.

Taiteiden tohtorin tutkinto vahvistettiin Yhdysvalloissa tutkijakoulujen neuvoston toimesta vuonna 1970. Olin silloin aloittelemassa opintojani keväällä 1971 Oulun yliopiston filosofisen tiedekunnan biologisella opintosuunnalla tukiaineena myös mm. maantiede ja myöhemmin yhteiskuntatieteet luonnontieteitten rinnalla.

Hyvin nuorena jo vuonna 1973 mukaan tuli myös yliopiston opettajan töitä Oulun yliopiston maantieteen laitoksessa, Kalevan kirjapainon tiloissa. Kirjapaino oli minulle tuttu ympäristö sukuni kautta ja tutkijan tehtävät jatkuivat nekin rinnakkain Oulun ja Turun yliopistoissa mutta eri tiedekunnissa. Sillä oli suuri merkitys tulevalle tutkijan työlleni. Poikkiteisyys tuli osaksi opiskelua mutta samalla myös työtäni. Perheen mukana tuli myös vastuuta ja tehtäviä, jotka olivat yhteiskunnallisesti merkittäviä ja edellyttivät uuden teknologian hakemista sekä runsasta liikkumista kentällä ihmisiä tavaten ja heidän taustojaan syvähaastatellen. Tutkittavat ongelmat olivat psykologisia, sosiaalisia, taloudellisia, paikallisia, alueellisia, kansallisia ja samaan aikaan myös globaaleja. Ilmiöt olivat myös äärimmäisen poliittisia ja saivat aikaan konflikteja.

Yhdysvallat mutta myös Neuvostoliitto tulivat nekin tutuiksi hyvin varhain siinä missä eurooppalainen mutta myös venäläinen akateeminen maailma. Tutkimuslaitokset ja tieteen soveltajat tulivat niin ikään mukaan jo varhain sellaiseen media- ja teknologiaympäristöön, joka oli entuudestaan minulle tuttua, osa juuriani. Suomella oli tällaiseen tutkimukseen vahva traditio etenkin maa- ja metsätaloudessa sekä uusimmassa teknologiassa, innovaatiopolitiikassa, mutta myös tieteen siirrossa käytännön yritystoiminnan ja elinkeinoelämän palveluun. Soveltavaa tutkimusta ja perustutkimusta toteutettiin kuitenkin sisäkkäin, ei vain rinnatusten, jolloin ero niiden välillä oli kuin veteen piirretty viiva. Soveltava tutkimus ilman perustutkimusta oli lähteetön kaivo. Sellaista kaivoa oli varottava.

Sama päti pohtiessamme vaikkapa korkeakouluneuvostossa suhdettamme tieteen ja taiteen välillä. Käsite Ph.D ja Sc.D olivat läheisessä kosketuksessa taideaineisiin ja käsitteeseen D.Art. Omalla kohdallani sitä auttoi sukuni ja sen juuret, joista olen kirjoittanut enemmän muistelmieni yhteydessä, jossa mukana on myös luostarilaitos ja sen ylläpito lampuoteineen, veronmaksajineen.

Lisäksi sukunimet Ståhlberg, Berg, Pihlman ja Tavast, Kloster nimen ohella, kertoivat suhteesta sekä kirkollisiin ja yliopistollisiin (Isak Pihlman) että sotilassukuihin (Tavast). Näistä Kloster ja suurehko, yli 3000 hehtaarin tila Kallaveden rannalla purjekuntineen edusti viikinkiajan veneineen ja purjekuntineen kulttuuria, jossa yhteydet luostarilaitoksen kautta yliopistomaailmaan ja sen muutokseen olivat luonnollisia niitä myös ylläpitäen ja edelleen kehittäen.

Käsitteet Ph.D. ScD ja D.Art sopivat mielestäni nykyisin erityisen hyvin yhteen käsitteiden Cluster art ja Art of clusters sekä mediatieteitten Art of Aricles kanssa. Näin tämä omana aikanaani tehty tutkimus oli luonnollista jatkoa kirjoittamilleni töille ja tietelle (taiteelle) sekä tapahtui rinnan etenkin juuri taiteen ja kaiken aikaa uudistuvan poikki- ja monitieteisen, tieteiden välisen innovaatiopolitiikan kanssa. Tässä Suomi on tarjonnut erityisen hyvän kasvu- ja työympäristön koulutuksemme rinnalla verkottuen luontevasti kaikkiin ilmansuuntiin ja myös vaikkapa AURP:n ja IASP:n kaltaisten organisaatioiden yhteistyönä, johon olen saanut koko ajan osallistua globaaleista jännitteistä ja jaoista huolimatta. Siinä Suomen kansalaisuus on ollut arvo sinänsä, josta olen erityisen kiitollinen.

Kun itse olen syntynyt jäniksen vuonna, ja tämän niminen romaani on jo julkaistukin, erityisesti Ranskassa rakastettu, päädyin tähän kirjani nimeen muistaen samalla minulle

niin rakasta Kiinaa ja Espanjaa. Oletan että siellä tekstini oivalletaan myös paremmin kuin mitä pohjoisen puheen ja kielen onomatopoeettinen, luonnon ääniä matkiva kiellemme antaisi ymmärtää. Onomatopoeettinen kielemme kun on jo synnyltään osa tätä oman aikamme mediayhteiskunnan luonnosta löydettyä klusteritaiteen ja -artikkeleiden yhteistä elämää ilman algoritmejakin.

Sisällys

JOHDANTO VUOTEEN 2021	13
VUODEN ENSIMMÄISTEN PÄIVIEN EPISTOLA 2021.01.04	19
MUISTELMIEN KIRJOITTAJA 2021.01.17	21
LYHYT PAUSSI MUISTELMIEN TEOSSA 2021.01.24	23
KUKA MUISTAA RUOSKAPARLAMENTARISMIN? 2021.02.17	25
PANDEMIAN AJAN SUOMESSA 2021.02.17	26
PANDEMIAN JÄLKEISEEN AIKAAN 2021.02.20	28
MINNE KATOSIVAT AIKAMME FILOSOFIT? 2021.02.22	30
KIRKKOVENEESTÄ KOHTI PANDEMIAA 2021.02.23	31
KUKA MUISTAA HAUEN LAULUN? 2021.02.28	33
VALMIUSLAKI KÄYTTÖÖN LAINVASTAISESTI 2021.03.01	33
MENETÄMME ITSENÄISYYTEMME LISÄKSI PALJON MUUTAKIN 2021.03.02	34
KYLLÄ KANSA TIETÄÄ 2021.03.04	35
PARIISI, BULEVARDIT JA PANDEMIA 2021.03.05	36
HYVIN MENEE - HERRAT NAURAA 2021.03.09	44
GONZO JOURNALISTINA JA POLIITIKKONAMME 2021.03.09	46
ALGORITMIEN MAAILMAA 2021.03.10	47
KUNTAVAALIEN LUONNE ALKAA AVAUTUA 2021.03.11	50
MEDIAYHTEISKUNNAN HYBRIDIN KOURISTELU JA POLITISOITU KORONA 2021.03.13	52
MUISTELMIENI TAUSTOJA: "MUISTELMAKIRJA - NYT" 2021.03.15	54
MITÄ MATTI MIETIT, KYSYY FACEBOOK? 2021.03.15	70
MEDIAPALKINNOT JA MUISTUTUS SOSIAALISESTA PÄÄOMASTAMME 2021.03.16	72
KOVAA PELIÄ KORONALLA 2021.03.17	78
MUISTELMAKIRJA - NYT 2021.03.18	79
MENETETYN VUOSIKYMMENEN ENNUSTE 2021.03.21	82
MASKIN TAAKSE KÄTKEYTYVÄÄ SYMPATIAA JA EMPATIAA 2021.03.22	87
AJOPUUTEOREETIKOT JÄLLEEN VAHVOILLA 2021.03.23	89
SUOMETTUMISEN LYHYT HISTORIA 2021.03.24	90
KAIKKI LIITTYY KAIKKEEN 2021.03.28	91
MEDIAYHTEISKUNNAN VANKINA 2021.03.29	92
ETTEI TOTUUS UNOHTUISI 2021.03.29	94
PANDEMIA RAVISTEE POLIITTISIA LIIKEITÄMMEKIN 2021.03.30	100
TERVETULOA KOTISIVULLENI CLUSTER ART, ART OF CLUSTERS 2021.03.30	101
EI MITÄÄN UUTTA MEDIAMAAILMASSA 2021.03.31	103

IDÄSSÄ ELETTY PRAGMAATIKON LAPSUUS 2021.04.04	107
MATKA PANDEMIAN JÄLKEISEN AJAN POHJOLAAN 2021.04.06	109
TOTTA VAI TARUA? 2021.04.08	111
MIKAEL AGRICOLAN ONOMATOPOEETTINEN KIELEMME 2021.04.09	115
PANDEMIA TOI MUKANAAN TAANTUMAN - LUOVAN TUHON VUODET 2021.04.10	121
MILLAINEN TYYPPI POLIITIKOKSEMME 2021.04.11	125
IKÄÄNTYMINEN JA KUOLEMANSYNNIT 2021.04.12	130
SATEENVARJOJA TARJOAVA POPULISMI 2021.04.13.....	131
KORONAVIRUS JA IDEOLOGiset RIIDAT 2021.04.14	135
MUISTELMIEN VARJOSTA 2021.04.15.....	137
VUOSI 2008 OLI AVAIN TULEVAAN 2021.04.15.....	140
MAASEUTU INNOVOI MUTTA MITEN? 2021.04.16.....	143
KEVÄÄN KUNTAVAALIT DEMOKRATIAN VOITTO 2021.04.16.....	147
MAANTIETEELLE EMME VOI MITÄÄN 2021.04.19.....	147
OMA MAA MANSIKKA 2021.04.19	149
VOIKO AIKAAMME ENNUSTAA MUSTETAHROISTA? 2021.04.21	150
KEL ONNI ON, SE ONNEN KÄTKEKÖÖN 2021.04.21	153
MIKSI KULTTUURI JA LUONNONVARAT ASETETAAN VASTAKKAIN? 2021.04.23	155
KOHTI SIIRRETTYJÄ NYT KESÄN KUNTAVAALIJAMME 2021 - 2021.04.24	156
VALHEESSA ELÄVÄ MAAILMA 2021.04.25	159
PALUU KULTTUURIMME JUURILLE 2021.04.27.....	160
POLITIIKASSA ONNI ON EPÄNORMAALI TILA 2021.04.28	161
LUOTTAMUS HYVÄ, VALVONTA PAREMPI 2021.04.28	163
KUKA MUISTAA YÖPAKKASHALLITUKSEN? 2021.04.29.....	164
YÖPAKKASHALLITUKSESTA KORONAHALLITUKSEEN 2021.04.29	168
RAJA RAILONA AUKEAA 2021.05.04	171
MIKSI KIUSAAMINEN KIINNOSTAA 2021.05.06	172
MIKAEL AGRICOLAN "PERSU" 2021.05.07	178
ONGELMALLINEN INSTITUUTIO 2021.05.08.....	179
RAKENTEELLINEN KORRUPTIO RAPAUTTAA DEMOKRATIAMME 2021.05.09.....	181
MIKSI VÄITELLÄ USEISSA TIEDEKUNNISSA? 2021.05.13.....	182
POIKKITIETEISYYS KIINNOSTAA 2021.05.14.....	188
NUMERO 165 JA KUNTAVAALIT FORSSASSA 2021.05.16	194
NUMERO 165 - ÄÄNESTÄJÄÄ ETSIMÄSSÄ 2021.05.17	196
PIKKU PIETARIN PIHA FORSSASSA - NUMERO 165 2021.05.18	202

LORD ROCK AND FINNS PARTY - NUMBER 165 2021.05.19.....	206
VAALIT HÄMEESSÄ JORMA OJAHARJUA MUISTELLEN 2021.05.20	213
NESTORI MIIKKULAINEN - LAJINSA VIIMEINEN 2021.05.21.....	217
MIKSI NIIN HARVA OSALLISTUU KUNTAVAALeihin? 2021.05.22.....	221
ENSIN TULEE KUNTATALOUS, SITTEN TERVEYS JA VEROTUS 2021.05.22	222
HARD ROCK JA BLIND CHANNEL - ROKKIKANSAN MENESTYSTARINA 2021.05.23	223
VAALIT LÄHESTYVÄT - OLETKO VALMIS 2021.05.24	226
OLETKO ONGELMAN RATKAISU VAI OSA ONGELMAA? 2021.05.25	227
MIHIN KATOSI KESTÄVÄ KEHITYS JA SEN INDIKAATTORIT MAASEUDULTAMME? 2021.05.25	228
KUNNISSAMME EI TUNNETA HALLITUSTA JA OPPOSITIOTA 2021.05.26	228
NARSISMIN LÄHTEILLÄ 2021.05.28	230
NARSISMIN LÄHTEET JA RAPPIO - SEGREGATIO 2021.05.28.....	231
CLUSTER ART AND ART OF CLUSTERS 70 YEARS 2021.05.29	232
MILLAINEN ON KUNTASI NARRATIIVINEN KERTOMUS JA IMAGO? 2021.05.30.....	234
VIHAPUHEESTA OIKEAAN ASIAAN - ASIALINJALLE 2021.05.30.....	240
MIHIN KATOAA KUNTIEN ITSEHALLINTO? 2021.06.04.....	242
POLIITTISEN KARTAN MUUTTAVA SUNNUNTAIN VAALIPÄIVÄ 2021.06.08	243
RAJATTOMAN EUROOPAN MESTARUUSKISAT ALKAMASSA KUNTAVAALIEN SUOMESSA 2021.06.09....	245
PIENIÄ TEKOJA MUTTA SUURIA TULOKSIA 2021.06.10	247
VIISIKYMMENEN VUOSISADAN VAALIT LÄHESTYVÄT - OLETKO VALMIS? 2021.06.11	248
VERET SEISAUTTAVA JYTKYVAALI 2021.06.14	249
MISSÄ VIIPYVÄT KUNTIEN OPTIMAALISET RAJAMME? 2021.06.14	250
KIRJOITA SIITÄ MISTÄ MUUT VAIKENEVAT 2021.06.14.....	251
MUISTUTUS VIISIKYMMENEN TAKAA 2021.06.17	256
KÄRPÄSTEN JA HÄRKÄSTEN MEDIANLUKUTAIDOSTA 2021.06.20	261
VUODEN MEDIAKUVA - TALONPOIKA AMPUU KARJANSA 2021.06.21.....	264
SYDÄMELLINEN KIITOS JUSSI HALLA-AHOLLE 2021.06.21	266
MIEHET MARSISTA NAISET VENUKSESTA, OSA II. 2021.06.22	267
AMMATTINA KIUSAAJA - LUETUIN BLOGINI 2021.06.23	270
SOTE SOPPANA JA MAAKUNNAN IDENTITEETIN OSANA 2021.06.23.....	275
KAIKKEIN TÄRKEIN ON TUNNELMAPUOLI 2021.06.29	282
PALUU JUURILLEN - 1950-LUKU 2021.06.30.....	285
KASVUN VIISIKYMMEN - 1960 LUKU 2021.07.01	291
SUURTEN VISIOIDEN 1970-LUKU 2021.07.01	297
SIIRTYMÄ 1980-LUVUN SAVOTTAAN 2021.07.02.....	307

SUUREN TAITEKOHDAN VUOSIKYMMEN 1990 2021.07.03.....	315
2000-LUKU JA AJATTOMAN AJAN ALKU 2021.07.05	321
70-VUOTIAAN MUISTOJA VANHEMMISTAAN 2021.07.07	330
KUVATAITEIDEN CLUSTER ART PÄIVÄ 2021.07.09.....	335
KLUSTERITAIDE JA TAITEEN KLUSTERIT 2021.07.09.....	337
TURISTIN TAI FLANEERAAJAN MAAILMA 2021.07.11.....	338
PALUU LAPLACEN DEMONIEN MAILMAAN 2021.07.14	342
VIRKAMIEHIÄKÖ LIIKAA? 2021.07.15.....	346
MEDIAHYTEISKUNNAN ONNITTELUT 2021.07.17.....	349
IHMISEN IDENTITEETTIÄ ETSIVÄT ALGORITMIT 2021.07.18	352
OLETKO VARMASTI HOMO SAPIENS - VIISAS IHMINEN 2021.07.19.....	360
CLUSTER ART AND ART OF CLUSTERS 70 YEARS 2021.07.21	361
EPÄVARMUUS JATKUU - TIEDEUSKO HORJUU SEKIN 2021.07.22	363
SAMMELVUON OLYMPIAKULTA? 2021.07.24.....	370
OLYMPIALAISTEN ODOTTAMATON DRAAMA 2021.07.25	377
OLYMPIARAUHAA TOKIO 2020 – 2021.07.26.....	379
DELFOIN ORAAKKELI ASIALLA 2021.07.27	382
MIKSI AJELEHDIMME ALUEITTEMME KANSSA? 2021.07.28	389
NEUVOJA LOMAN LOPPUSSA 2021.07.28	391
ÄLÄ KADOTA SANOJAMME - KANSAKUNNAN JUURIA 2021.07.29	396
KOLMILOIKAN SYVIN YMMÄRRYS JA IDEOLOGIA 2021.07.30	399
ONOMATOPOEETTISEN KIELEMME VÄÄRISTELIJÄT 2021.07.31.....	404
PERSOONALLISUUSTYYPIT JA PÄIVÄN UUTiset 2021.08.01	406
MEDIA-AJAN KYYNELITÄ JA NAURUA 2021.08.02.....	412
SAVOLAISTA KEVENNYSTÄ VAILLE VALMIS 2021.08.03	416
KAKSI TAPAA KUVATA BULEVARDI 2021.08.04.....	417
EDESSÄ AUKEAA AASIA JA ITÄ 2021.08.05.....	428
SUOMALAINEN ARVOKESKUSTELU 2021.08.06	430
RASKAAN SARJAN UUSMEDIAN KIRJOITTAJAT 2021.08.08	439
MIKÄ SUOMEA JA URHEILJOITA VAIVAA? 2021.08.09.....	443
AIVOPESU ON MONEN ALGORITMIN JA POLIITIKON TARKOITUS 2021.08.10	445
HOMO RETIS - VERKKOIHMINEN 2021.08.12	446
PERUSSUOMALAINEN VIKONLOPPU 2021.08.13	447
SPATIAALISTA IDENTITEETTIÄ HAKEMASSA 2021.08.14	452
ODOTTAAKO MEITÄ KURJUUSINDEKSIKIN – STAGFLAATIO 2021.08.16	454

TALEBANTIEN TAISTELUISTA ON OPITTAVA 2021.08.17	458
SUOMEN HENKINEN ILMASTO 2009 - 2019 2021.08.18	460
ONKO ILMASTOMUUTOS VÄISTÄMÄTÖN? 2021.08.21	470
KORPORATIVISMI ISKEE JÄLLEEN 2021.08.24	476
MENNEEN KESÄN MUISTELMIA 2021.08.25.....	481
CLUSTER ART AND ART OF CLUSTERS 70 YEARS 2021.08.24	482
SUURIN VIRHE ON LEIKATA TIETEESTÄ 2021.08.25	483
ASIAANTUNTIJOITA ETSIMÄSSÄ 2021.08.29.....	487
NEPOTISTISEN MAAILMAN PALUU KORONA-AJAN TUOTTEENA 2021.08.31.....	497
PORTUGALIN FADOSTA IRLANNIN RIVERDANCE TANSSIESITYKSIIN 2021.08.31.....	501
MONOGRAFISET JULKAISUT LÄHTEINÄ	515

Johdanto vuoteen 2021

Kun faktoroin vuoden 2021 lukijoitteni kommentit ja yhdessä kirjoittamieni artikkeleiden ja esseiden, blogien kanssa, ensimmäinen faktori on mahdollista nimetä kirjani nimeä mukaillen. Se liittyy niihin kirjoituksiin, joita tästä ajasta on tuotettu ja klusteroiden nimeksi tulisi "Cluster articles 2021" jonka sisältö olisi kiinalaisen kalenterin mukainen härkä. Elimme siis härän vuotta.

Kiinalaisesta horoskoopista tehtyä tekstiä lainaten: "Härkä-ihmiset pitävät yksinäisyydestä, eivätkä he siten erityisemmin nauti sosiaalisesta elämästä. He ovat myös sangen riippuvaisia toisista ihmisistä, loogisia ja jääräpäisiä. He ovat tuliluontoisia, ja vaikka he puhuvatkin vähän, ovat he puheissaan sangen kaunopuheisia. Härkä-ihmiset ovat sekä fyysisesti että henkisesti eloisia ja valppaita. Heidän kanssaan on yleensä helppo tulla toimeen. He voivat silti olla sangen itsepäisiä ja he vihaavat epäonnistumista ja vastustusta. He tulevat parhaiten toimeen käärmeiden, kukkojen ja rottien kanssa."

Kun en itse edusta tuota merkkiä enkä edes sen kanssa parhaiten toimeentulevien merkkejä, käytin tämän vuoden kooten muistelmiani ja suojaautuen näin samalla koronalta viruksena sekä sen uusimmilta muunnoksilta.

Kieltämättä vuosi oli jatkoa pandemian tarjoamalla yksinäisyydelle ja siinä onnistuivat parhaiten juuri kiinalaisten tälle vuodelle tarkoitetut ja härän merkeissä syntyneet persoonallisuudet. Sekin pitää paikkansa, etteikö muista riippuvaiset ihmiset, etenkin lapset ja vanhukset, olleet tämän härän vuoden teemana.

Olivatko tämän vuoden ihmiset loogisia ja jääräpäisiä, mutta samalla kaunopuheisia, voisi sekin jossain määrin osua kohdalleen, ellei sitten seuraa pelkästään medioitamme ja tapaamme pohtia pandemian jatkumisen myös ikäviä ilmiöitä yhteisenä ponnisteluna. Mukaan kun on tullut myös presidentti Sauli Niinistön havaitsemia merkkejä sellaisesta härkäpäisyydestä, josta ei voi kansakuntaa pelkästään kiitellä.

Onneksi härkävuoden ihmiset ovat samalla eloisia ja valppaita, heidän kanssaan on helppo tulla toimeen. Niinpä onnistuimme viemään läpi vuoden 2020 olympialaiset vuonna 2021. Kohtasimme niitä seuraten sangen itsepäisiä urheilijoita valmentajineen. He jos ketkä vihaavat epäonnistumista ja vastustusta. Toki sitä havaittiin myös suurvaltasuhteissa ja aina kaikki ei mennyt häriltä kohdalleen. Sosiaalisen median kohdalla keskustelu oli yhtäällä kaunopuheista ja toisaalla jääräpäisyydessäänkin loogista. Ainakin härän itsensä mielestä. Tai kohdaten itselleen mieluisia käärmeitä tai rottia, joskus tunkiolla kukkoilevia kumppaneitakin.

Läntisessä maailmassa vuosi oli normaali, jonka alkamis- ja päättymispäivä oli perjantai. Vuosi ei ollut siten karkausvuosi.

Ennen itse artikkeleihin ja esseisiin siirtymistä, joita tein siis rinnan muistelmakirjani kanssa täyttäessäni heinäkuussa sen kymmenes päivä, joka Suomessa on nimetty kuvataiteittemme päiväksi, 70-vuotta, palautan mieleimme kultakin kuukaudelta yhden tai kaksi mielestäni mieleenpainuvinta tapahtumaa. Ne voivat olla suomalaisia mutta yhtä hyvin myös muualla tapahtuneita.

Olen valikoinut ne Wikipediasta, jolloin ne eivät ole omia pohdintojani ensinkään. Wikipediassa painoutukset ovat vahvasti politiikassa, viihteessä ja etenkin urheilussa tai onnettomuuksissa. Näin kesällä ja heinäkuussa vaikuttaisi tapahtuvan paljon enemmän kuin

syksyllä tai talvella. Näkökulma on härän ei jäniksen, jollaista vuotta itse edustaisin mie-
luummin.

Tammikuulta muistamme ehkä parhaiten Yhdysvaltain kongressitalon valtauksen. Se oli
jatkoa vaaleille, jossa Donald Trumpin kannattajat eivät oikein härän vuonna sietäneet
tappiotaan. Joe Bidenistä tuli Yhdysvaltain 46. presidentti. Samaan aikaan Venäjällä
Aleksi Navalnyi tukevista mielenosoituksissa pidätettiin yli 3000 henkilöä. Viro sai
uuden pääministerin reformipuolueen puheenjohtajasta Kaja Kallasta.

Helmikuussa Navalnyi tuomittiin 3,5 vuodeksi vankeuteen, Mario Draghi aloitti virkakau-
tensa Italian pääministerinä ja Nasan Mars -luotain laskeutui 7 kuukauden lentonsa päät-
teeksi ja jatkoi matkaansa Marsin pinnalla Perseverance-kulkijan toimesta. Kuun alussa
asevoimat olivat kaapanneet vallan Myanmarissa ja kuun lopussa Kaliforniassa, Los An-
gelesissa, jaettiin Golden Globe palkinnot.

Maaliskuussa seurasimme Alankomaiden parlamenttivaaleja ja Tansanian ensimmäisen
naispresidentin, Samia Suluhun astumista virkaansa. Turkki erosi Recep Erdoganin ase-
tuksella Istanbulin sopimuksesta. Israelissa järjestettiin jo neljännet vaalit kahden vuo-
den sisällä ja pääministeri Benjamin Netanyahu'n Likud pysyi edelleen suurimpana puo-
lueena. Suurin mediahuomio kohdistui kuitenkin konttialus Ever Giveniin, joka sulki Sue-
zin kanavan liikenteen lähes viikoksi.

Huhtikuu enteili jo tulevaa hellekesäämme ja Ylivieskassa vihittiin Pyhän Kolminaisuus-
den kirkko. Kosovo sai presidentikseen Vjosa Osmanin. Helsingin käräjäoikeus päätti
Suomen rikoshistorian laajimpiin kuuluvan Katiska-huumevyyhtijuttunsa. Saint Vincent
saarelta evakuoitiin 16 000 ihmistä La Soufriere -tulivuoren purkauessa. Indonesian
laivaston sukellusvene KRI Nanggala vei mukanaan merenpohjaan kaikki 53 miehistön
jäsentään.

Helteisen kesän aattona juhlittiin Raumalla ja Oulussa. Rauma voitti 58 vuoden tauon jäl-
keen jääkiekon Suomen mestaruuden ja Oulu valittiin Euroopan kulttuuripääkaupungiksi
vuodelle 2026. Juhlat olivat lähellä myös Eurovision laulukilpailuissa Rotterdamissa,
jossa kilpailun voitti lopulta italialainen rock-yhtye Måneskin. Venäjällä surtiin kouluam-
muskelussa Kazanin kaupungissa menehtynyttä 11 henkilöä.

Kesäkuun alun kiekkohuuma päättyi lopulta Kanadan voittaessa joukkueemme loppuot-
telussa. Maailmalla seurattiin auringonpimennystä ja Suomessa jalkapallojoukkueemme
menestystä arvokisoissa. Avausottelun draama Tanskaa vastaan sen kotiotteluna sisälsi
mm. Christian Eriksenin lyyhistymisen ja sydänkohtauksen sekä hetkeksi ottelun kes-
keytyksen. Ottelun voitti Suomi lopulta 1-0. Kuntavaalit pidettiin kesäkuun 13. päivänä ja
suurin voittaja valtuustopaikoissa oli Perussuomalaiset. Suurin puolue oli kuitenkin Ko-
koomus ja eniten tappioita kärsi Suomen Keskusta. Ruotsissa puolestaan Stefan Löf-
venin hallitus kaatui.

Virustorjuntaohjelman kehittänyt liikemies John McAfee löydettiin kuolleena vankisellis-
tään Espanjassa. Hän teki luultavasti itsemurhan. Tapahtumasarja liittyi McAfeen karko-
tukseen Yhdysvaltoihin, jossa häntä odotti 30 vuoden vankeustuomio verorikoksista.

Artturi Lehkosesta tuli kansallissankari mutta poikkeuksellisesti Yhdysvalloissa. Syynä
oli Montreal Canadiensin eteneminen Stanley Cupin loppuotteluihin 28 vuoden tauon
jälkeen jatkoajalla ja Lehkosen ratkaisumaalilla.

Englanti voitti Saksan jalkapallon Euroopan-mestaruuskilpailujen neljännesvälierissä
2-0, mikä oli maan ensimmäinen voitto Saksasta jalkapallon arvokisojen pudotus-

peleissä 55 vuoteen. Wikipediassa tätä on pidetty yhtenä vuoden merkkitapauksena. Itse en tätä olisi huomannut, enkä ehkä myöskään Lehkosen tekemää maalia. Olin liian keskittynyt oman muistelmateokseni kirjoittamiseen ja flow-tilassa.

Lämpöennätyksiä rikottiin ympäri maailmaa ja myös Suomessa. Bill Cosbyn vuonna 2018 saama 3-10 vuoden vankeustuomio seksuaalirikoksista kumottiin ja hänet vapautettiin.

Heinäkuussa edesmenneen prinsessa Dianan patsas julkistettiin Lontoossa. Yhdysvallat alkoi vetää joukkojaan Afganistanista. Ilmiö oli helteisen heinäkuun myös suomalaisittain seuratuin tapahtuma. Alku kuvataan myös Wikipediassa odottamattomana ja jättäen tukikohta sellaisenaan vain sähköt sammuttaen. Heinäkuun neljäs päivä oli myös ensimmäisen lento-onnettomuuden ja tapahtui Filippiinien ilmavoimien koneelle Sulussa. Onnettomuudessa kuoli ainakin 45 ihmistä. Samoihin aikoihin heinäkuun 7. päivä tapahtui myös ensimmäinen poliittinen murha, kun Haitin presidentti Jovenel Moise murhattiin. Myös omaan autooni oli aiemmin ammuttu, mutta siitä vaiettiin. Kesä ja myös Suomen poliittinen ilmasto oli ollut jo jonkin aikaa vaikea eikä pelkästään helteestä sekä pandemiasta syntyneenä.

Englanti eteni ensimmäisen kerran jalkapallon EM-kisojen loppuotteluun voitettuaan ensin Tanskan. Harry Kanen tekemästä maalista syntyi rangaistuspotkuna kohu, johon liittyi mm. maalivahdin häiritseminen laservaloilla. Stanley Cupin voitti puolestaan Tampa Bay Lightning viiden pelin sarjassa Montreal Canadiensia vastaan.

Japani julisti ennen olympiakisoja Tokioon hätätilan. Kisat päätettiin järjestää kokonaan ilman yleisöä. Vuoden pahimmat levottomuudet käynnistyivät Etelä-Afrikassa. Levottomuuksia edelsi entisen presidentin Jacob Zuman pidätys ja kuolleiksi ilmoitettiin noin 200 ihmistä.

Italia voitti lopulta jalkapallon Euroopan-mestaruuden kaatamalla Englannin Wembley-stadionilla Englannissa rangaistuspotkukilpailun jälkeen.

Vuoden kohokohta oli eittämättä 23. heinäkuuta Tokion olympialaisten avaaminen siirrettynä vuodelta 2020. Pandemian takia kisat järjestettiin kokonaan ilman yleisöä. Näin tapahtui myös oman merkkipäiväni kohdalla 10. heinäkuuta kertoen kuinka globaali pandemia muutti kaikki aiemmat suunnitelmamme lapsista vanhuksiin, ja samalla työskentelimme etätöissä ja avaten tätä suljettua yhteiskuntaamme vain hetkeksi vuoden lopulla syksyllä sekä palaten takaisin Omikron viruksen leviämisen alkaessa.

Suomalaisten nuorten oppivelvollisuus piteni elokuun alussa 18 ikävuoteen. Tokion olympiakisat päättyivät, Suomen mitalisaalis oli kaksi pronssia.

Tampere sai raitiotien säännölliseen matkustajaliikenteeseen. Perussuomalaiset pitivät puoluekokouksensa Seinäjoella, jota edelsi Jussi Halla-ahon kieltäytyminen jatkamasta puheenjohtajana. Uudeksi puheenjohtajaksi valittiin kansanedustaja Riikka Purra ja puoluesihteeriksi dosentti Arto Luukkanen. Varapuheenjohtajistoon valittiin kansanedustajat Leena Meri, Mauri Peltokangas ja Sebastian Tynkkynen.

Afganistanin tilanne eteni nopeasti ja lopulta kuun lopussa viimeisetkin Yhdysvaltain joukot poistuivat Afganistanista. Myös Suomessa jännitettiin tilanteen laukeamista ja omien joukkojen kotiutumista sekä avustettavien tilanteen kehittymistä tunti tunnilta sitä seuraten.

Syyskuun alussa Kimi Räikkönen kertoi lopettavansa kuluvaan kauteen komean uransa F 1-sarjassa. Urallaan Räikkönen ehti rikkoa lukuisia ennätyksiä. Sen sijaan Abba ilmoitti tekevänsä paluun pitkän tauon jälkeen. Islannissa järjestettiin parlamenttivaalit ja Saksassa liittopäivävaalit. Stora Enson Veitsiluodon tehtaat Kemissä lopetti toimintansa. Kemijoen vesistöalueella tutkijana vuosikymmenet liikkuneena ja myös Enson historiaa seuraten tapahtuma oli odotettu mutta silti surullinen.

Lokakuun alussa Fumio Kishidasta tuli Japanin pääministeri. Tutkijakollegat kommentoivat sitä kirjoituksissaan. Microsoftin käyttöjärjestelmä Windows 11 julkaistiin ja sen tulostsa sai myös työpöydälleen tietoa pitkin matkaa. Kaskisissa sattui koulubussille tasoristeysonnettomuus, jossa kaksi loukkaantui vakavasti ja kuusi lievemmin. Rokote malariaa vastaan hyväksyttiin WHO:ssa. Viisi ihmistä kuoli ja kolme haavoittui iskussa Norjan Kongsbergissä.

Barbados irtautui Britannian kruunusta ja valitsi maan ensimmäiseksi presidentiksi Sandra Masonin. Euroopan parlamentin Saharov-ihmis oikeuspalkinto myönnettiin Venäjän oppositiojohtajalle Aleksei Navalnyille. Sudanissa tapahtui vallankaappaus, jossa kenraali Abdel Fattah al-Burthan syrjäytti pääministeri Abdalla Hamdokin. Kuun viimeisenä päivänä käynnistyi Glasgowssa ilmastokokous. Kokous oli järjestyksessään 26. kerta YK:n ilmastonsuojelun puitesopimuksen puitteissa.

Marraskuu käynnistyi seuraten maailmalla osittaista kuunpimennystä. Ruotsi valitsi pääministerikseen ensimmäisen kerran naisen, sosiaalidemokraattien puheenjohtajan Magdalena Anderssonin. Barbados vaihtoi valtiomuotonsa tasavallaksi. Siinä on jotain yhteistä Suomen kanssa. Kutsuttu kuningas saa palata kotimaahansa, päätetäänkin perustaa tasavalta ja valita presidentti. Tämän valtaoikeudet olivat kuitenkin huomattavan merkittävät ja myöhemmin niitä kavennettiin. Tänä vellova keskustelu Urho Kekkosen ajasta, suometumisesta kylmän sodan aikana, ovat mahdollisesti osa tätä myös Sandra Masonin alkavaa presidentin virkaa.

Jouluun alussa Tampereella avattiin komea Kannen eli Nokia-Areena yleisölle. Samaan aikaan Antarktiksella yllä lepäsi täydellinen auringonpimennys. Semeru alkoi purkautua Indonesiassa. Karl Nehammer nimitettiin Itävallan liittokasleriksi ja Olaf Scholz sai kantaakseen nimekkään edeltäjänsä painavan liittokaslerin salkun.

Taiwanissa pidettiin useammastakin aiheesta kansanäänestyksiä ja tulevien ajankohdasta. Tällaisia olivat mm. Taoyuanin riutan suojeleminen, sianlihan maahantuonti, Lungmenin ydinvoimalan käyttöönotto jne. Sopii pohtia, olisiko mahdollista järjestää tällaisia äänestyksiä myös Suomessa? Olemmeko sellaisiin riittävän kypsiä? Mehän tiedämme missä Taiwan on, sen historian ja kulttuuriin, talouden ja poliittiset olot.

Suomen merkittävin päätös loppuvuodesta koski Lockheed Martin F-35 Lightning II valintaa Suomen seuraavaksi hävittäjäksi. Tällaisista hankinnoista kansa ei ole kypsä äänestämään. Tämän vuoksi meillä on vuoden 2022 alussa aluevaalit, joissa päätetään soten kohta 20-vuotta kestäneestä kädenväännöstä osa kansallista terveys- ja sosiaalipolitiikkaa mutta myös aluehallintomme toimivuudesta.

Miten hallinto alkaa muotoutua ja kuinka paikallishallintomme siihen sopeutuu, jää nähtäväksi. Takavuosien EVA esitti mallia, jossa maakuntia olisi ollut paljon vähemmän (10) ja niillä verotusoikeus sekä tehtävät, jotka muistuttavat vaikkapa Sveitsin kantoneja tai jo tänään Ahvenanmaan hallintoa. Siis liittovaltion rakennetta ja samalla vahvempia

Mennyt vuosi oli kiinalaisittain härän vuosi ja nyt eletään jo tiikerin aikaa. Mennyt vuosikymmen ja alkaen jo 1970-luvulta oli taas omalla kohdallani puhtaiden klustereitten (Cluster analysis) aikaa. Mukana myös lasin vuosikymmenet ja Cystal art. Tämä vuosi nimettynä Euroopassa lasin vuotenamme (Glass Age). Ilman lasia olisimme tieteen kanssa heikoilla. Tärkeimmät käsitteet ovat olleet kohdallani lasin rinnalla Cluster Policy ja Cluster Art sekä Cluster Articles. Sen jälkeen Cluster Economy, Clustear Analysis ja Cluster Science. Klusteroituvat alueet ja klusterianalyysi olivat osa klusteroituvia yrityksiä ja kuluttajaklustereita, ekologista klusteria (Ecological cluster) jo paljon aiemmin osana innovaatiopolitiikkaa.

Nämä olivat kuitenkin jo edellisten vuosikymmenten tuotteita ja molemmissa väitöskirjoissani (PhD ja ScD) ne mainitaan myös heti otsikossa ja osana kolmatta tutkintoa (D.Art). Klusterianalyysi oli siten läsnä koko ajan omassa työssäni ja myös harrastuksissani, uuden digiajan tietokoneitten klustereissa ja myös kuvataiteessa ja musiikissa, sukumme median siirtyessä digiaikaan 1980-luvun alussa Etelä-Savossa ja ensimmäisenä Suomessa.

Se on sitä nyt myös Euroopan tärkeimmissä rahoitusinstrumenteissa ja niiden innovaatioissa. Se on ollut paradigmainen ja maailmankuvat muuttava ilmiö. Se on myös ratkaisevassa osassa juuri nyt geopolitiisessa kriisissä ja sen laukaisemisessa. Emme voi toimia enää globaalisti tai lokaalisti regionaalisten alueitten sisään sulkeutuen ja ulkopuolella yhteisten klustereittemme myös vaikkapa huippu-urheilussamme (Sport Cluster). Olemme klusteroituneet toisiimme tavalla, jossa perinteiset aseet on unohdettava sotineen. Joka niihin tarttuu, aseisiin, varmasti myös niihin hukkuukin. Klusterirakenteiden ulkopuolella ei ole enää luovaa ja innovatiivista tulevaisuutta, tiedettä ja taidetta, politiikkaa ja hyvinvointia, demokraattista yhteiskuntaa. Se on härän vuoden perintöä ja opimme sen viimeistään pandemian aikana ja geopolitiisessa kriisissämme.

BoD

9 789528 062707